

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Karacan en F.T.M. Wienbelt	Datum	4 november 2021
Doorkiesnummer	-	Kenmerk	9246588 en 9235337
E-mail	sabriye.karacan@utrecht.nl en f.wienbelt@utrecht.nl	Onderwerp	Beantwoording toezeggingen verordeningen Wmo en Jeugd
Bijlage(n)	2	Beleidsveld	Maatschappelijke ondersteuning en Jeugd en Jeugdzorg

Geachte leden van de raad,

De verordeningen Jeugdwet en Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Utrecht 2022 zijn 14 oktober jl. in uw commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport besproken. Hierbij zijn door wethouders Eelco Eerenberg en Maarten van Ooijen enkele toezeggingen gedaan. Met deze brief komen wij op deze toezeggingen terug. De toegezegde aanpassingen van beide raadsvoorstellen ontvangt u separaat.

Indexering informele tarieven pgb

Er is gevraagd naar de financiële effecten van een eventuele indexering van de informele tarieven voor een persoonsgebonden budget (pgb). De afgelopen jaren zijn deze tarieven over het algemeen niet geïndexeerd. De reden hiervoor is dat het om informele zorg door (niet specifiek hiervoor geschoolde) familieleden, andere mantelzorgers of vrijwilligers gaat die hiervoor een vergoeding krijgen. De tarieven zijn, al jarenlang, ruim boven het wettelijk minimumloon. Wanneer wordt besloten de informele tarieven voor zorg vanuit de Wmo en vanuit de Jeugdwet te indexeren, dan zijn de extra kosten in 2022 naar verwachting circa € 125.000 (Jeugd circa € 40.000 en Wmo circa € 85.000). Dit is gebaseerd op de uitgaven aan pgb's in 2020, de prognose voor 2021 en een eenmalige indexering van 2,7% conform het consumentenprijsindexcijfer (CPI) per peildatum september 2021. Het betreft een structurele kostenstijging maar deze kan in principe opgevangen worden binnen de indexeringen die worden gedaan op de gemeentelijke budgetten.

Wmo cliëntenraad

De Wmo cliëntenraad heeft een reactie gegeven op de aan haar voorgelegde gewijzigde verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2022. Dit advies en onze reactie hierop van 11 oktober jl. zijn als bijlagen bij deze brief bijgevoegd.

Eigen bijdrage Wmo

In de commissievergadering is ook toegezegd u meer informatie te geven over de eigen bijdragen en expliciet het abonnementstarief in het kader van de Wmo. Hierna volgt informatie over de landelijke kaders, de toepassing in Utrecht en inzicht in de cijfers. Tot slot volgt een grove inschatting van de financiële consequenties als inwoners met een inkomen van minder dan 135% van het sociaal wettelijk minimum worden vrijgesteld van het abonnementstarief.

Landelijke regelgeving

De landelijke regels voor de eigen bijdrage Wmo, ofwel het abonnementstarief, zijn:

- De eigen bijdrage is een vast bedrag van maximaal €19 per maand. Gemeenten kunnen besluiten om een lagere eigen bijdrage te vragen voor alle inwoners en/of om aan bepaalde groepen geen eigen bijdrage te vragen.
- Er wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht als de inwoner:
 - een partner heeft of getrouwd is en één van hen nog geen AOW ontvangt.
 - al een eigen bijdrage voor de Wet langdurige zorg betaalt.
- Ook mag er geen eigen bijdrage in rekening worden gebracht voor:
 - een rolstoel.
 - collectief vervoer, hier is een ritbijdrage van toepassing.

De eigen bijdrage voor beschermd wonen in een instelling is afhankelijk van het inkomen.

Toepassing in Utrecht

Utrecht hanteert het maximumbedrag van € 19 en heeft bepaald dat voor een aantal groepen geen eigen bijdrage geldt. Naast de inwoners die een beroep doen op het Buurteam (algemene voorziening) worden ook inwoners die gebruik maken van de volgende maatwerkvoorzieningen vrijgesteld van de eigen bijdrage, om ervoor te zorgen dat zij geen drempel ervaren om gebruik te maken van deze maatwerkvoorzieningen:

- Arbeidsmatige activering
- Kortdurend verblijf
- Thuisbegeleiding

Voor de volgende voorzieningen zijn cliënten tot 23 jaar vrijgesteld:

- Individuele begeleiding
- Dagbegeleiding
- Beschermd Thuis

De reden voor de vrijstelling van de eigen bijdrage bij drie maatwerkvoorzieningen voor inwoners tot 23 jaar (= leeftijdsgrens verlengde Jeugdwet), is het verbeteren van de overgang van 18- naar 18+. De zorginhoudelijke vraag moet bepalen bij welke maatwerkvoorziening iemand het beste past, niet het feit of er een eigen bijdrage (in het kader de Jeugdwet niet, en in het kader van de Wmo wel) voor hulp en ondersteuning betaald moet worden.

Op individueel niveau kunnen daarnaast de volgende opties van toepassing zijn:

- Een hardheidsclausule voor schrijnende situaties (bijvoorbeeld in geval van een Wettelijk schuldsaneringstraject of risico op zorgmijding) geeft de mogelijkheid om een tijdelijke vrijstelling af te geven voor het abonnementstarief Wmo. De Buurteams en aanbieders van Beschermd Thuis kunnen hiervoor een verzoek bij het beleidsteam indienen. Op dit moment wordt er ca. vijf keer per maand een aanvraag gedaan, en gaat het op maandbasis om gemiddeld ca. twintig Wmo-cliënten die in het kader van deze clausule geen eigen bijdrage krijgen opgelegd. Omdat de mogelijkheid om gebruik te maken van de hardheidsclausule nog niet bij alle aanbieders van Beschermd Thuis bekend lijkt te zijn, zal het aantal naar verwachting groeien.
- Inwoners met een beperking of chronische ziekte die zorgkosten hebben van meer dan € 200 die niet worden vergoed, kunnen een beroep doen op de Regeling tegemoetkoming zorgkosten (RTZ). Hiervoor moeten zij een inkomen hebben van minder dan € 35.000 per jaar. De bijdrage van de RTZ is € 200 per jaar. Een groot deel van de aanvragers toont de hoge kosten aan met de eigen bijdrage voor de Wmo.
- Vanuit de U-polis heeft een verzekerde recht op vergoeding van max. € 370 per jaar voor de eigen bijdrage Wmo of Wlz.

Cijfermatig inzicht

De inkomsten uit het abonnementstarief bedroegen in 2020 € 1,2 miljoen. Kanttekening hierbij is dat dit een atypisch jaar was vanwege corona, waarbij landelijk is bepaald dat er over twee maanden geen eigen bijdragen in rekening werden gebracht. Daarnaast mocht er in geval van het tijdelijk stopzetten van de zorg door cliënten van met name HbH over de pauzeperiode geen eigen bijdrage in rekening worden gebracht.

Onderstaande tabel geeft bij benadering aan het aantal Wmo-clënten per maand onder de verschillende regelingen en tot slot het aantal cliënten waarbij wel een eigen bijdrage in rekening wordt gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van de CAK-monitor en de gegevens van het Wmo-gebruik uit ons eigen dashboard (iWmo-berichtenverkeer).

	Voorziening	gemiddeld aantal cliënten per maand bij benadering
Vrijstellingen Utrecht	Arbeidsmatige activering	550
	Kortdurend verblijf	2
	Thuisbegeleiding	280
	Individuele begeleiding bij cliënten tot 23 jaar	105
	Dagbegeleiding bij cliënten tot 23 jaar	1
	Beschermde thuis bij cliënten tot 23 jaar	120
	Hardheidsclausule	20
	Totaal gemiddeld per maand	1.078
Landelijke vrijstellingen	Meerpersoonshuishouden, niet Aow gerechtigd	880
	Samenloop Wlz	610
	Samenloop BW	30
		1.520
Eigen bijdrage plichtigen	Aantal Wmo-clënten waarbij CAK wel een eigen bijdrage in rekening brengt	7.550

Verzoek Armoedecoalitie

De Armoedecoalitie vraagt om inwoners met een inkomen onder de 135% van het sociaal wettelijk minimum (SWM) vrij te stellen van de eigen bijdrage. De vraag van de raad wat dit financieel zou betekenen is moeilijk exact te berekenen. Dit heeft een aantal redenen:

- Het CAK checkt, registreert en rapporteert alleen op inkomen als een gemeente een regeling heeft in het kader van minimabeleid.
- Wij weten niet in hoeverre voor de genoemde doelgroep de landelijke en Utrechtse vrijstellingen al van toepassing zijn.

Op basis van een aantal gegevens hebben wij een poging gedaan om een inschatting te maken: Vanuit de periode dat er nog wel sprake was van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage hebben wij nog wel een verhouding gevonden tussen de verschillende inkomensgroepen. In 2017 had ca 60% van de Wmo-clënten een inkomen onder de 135% van het SWM. Deze verhouding zal nu anders liggen omdat door de invoering van het abonnementstarief meer mensen met een hoog inkomen een beroep doen op Wmo-voorzieningen. Ook weten wij van hen niet in hoeverre bij hen de landelijke vrijstellingen van toepassing zijn.

Op basis van een hele grove inschatting dat van de personen waarbij het CAK de eigen bijdrage in rekening brengt (7.550 personen) 50 – 60% een inkomen van minder dan 135% van het SWM zou hebben, derft de gemeente een bedrag van € 850.00 - € 1.035.000 bij invoering van de gevraagde regeling. Een onbekend deel daarvan zal worden gecompenseerd door minder uitgaven in het kader van de RTZ, voor zover er sprake is van inwoners met een beperking of een chronische ziekte.

Noten

- De grens voor de armoederegelingen bedraagt 125% (U-pas en U-polis). Dit maakt voor deze grove berekening niet veel uit. Daarbij moet er rekening gehouden worden met een mogelijke armoedeval voor inwoners die niet in aanmerking komen voor de vrijstelling bij de voorgestelde regeling.
- Om de minimaregeling in te regelen moet dit uiterlijk eind november worden doorgegeven aan het CAK zodat zij de wijziging nog op tijd kunnen invoeren.
- Als we ingaan op dit verzoek, zal ook de premie voor de U-polis kunnen worden aangepast omdat de vergoeding van de eigen bijdrage Wmo in principe niet meer hoeft te worden opgenomen. Omdat over de inhoud van de polis in de zomer overeenstemming wordt bereikt, zal dit voor het eerst in 2023 kunnen worden verwerkt.
- Op dit moment lopen er tussen de VNG en VWS gesprekken over aanpassing van de eigen bijdrageregeling voor de Wmo. Het is de bedoeling dat voorstellen hiervoor op de formatietafel worden ingebracht.

Toegezegde wijzigingen raadsvoorstel Verordening Wmo 2022

In de commissie ZWCS is door D66 gevraagd om diverse aanpassingen in artikel 5.1 Kwaliteitseisen lid 4, lid 6 en lid 10 aan te passen, hieronder geven wij aan hoe wij dit verzoek hebben verwerkt in de aanpassing van het raadsvoorstel. Dit naast de al eerder toegezegde wijziging vanwege het schrappen van de eigen bijdrage algemene voorziening voor mensen die dakloos zijn. Zie hiervoor ook onze procesbrief van [11 oktober 2021](#).

- De suggestie voor artikel 5.1 lid 4 luidt: *De aanbieder meet elk jaar de cliënttevredenheid. De meting wordt door een onafhankelijke partij uitgevoerd.*
Deze suggestie wordt overgenomen, en gewijzigd naar: "De aanbieder meet **elk** jaar de cliënttevredenheid en betreft deze resultaten bij de verbetering van de kwaliteit."
- De suggestie voor artikel 5.1 lid 6 luidt: *De aanbieder maakt een jaarlijks overzicht van het aantal en de aard van de ingediende klachten en de oplossing daarvan en levert het in bij de gemeente.*
Deze suggestie wordt overgenomen, en gewijzigd naar: "De aanbieder maakt een jaarlijks overzicht van het aantal en de aard van de ingediende klachten en de oplossing daarvan en *levert dit* aan bij de gemeente."
- De suggestie voor artikel 5.1 lid 6 was: *Indien mogelijk betreft het college ervaringsdeskundigen bij de invulling van de ondersteuning.* Deze suggestie is niet door ons overgenomen omdat er gekeken moet worden naar wat mogelijk is en passend voor de cliënt is hier een 'kan' bepaling (juridische term) opgenomen, zodat maatwerk mogelijk is.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,